

Sygn. akt II PSK 69/22

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania C.S.
przeciwko K. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 grudnia 2022 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze
z dnia 7 lutego 2022 r., sygn. akt IV Pa 83/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od C.S. na rzecz K. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. kwotę 1.350,00 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 października 2021 r., sygn. akt IV P 260/20, Sąd Rejonowy w Zielonej Górze zasądził od pozwanej K. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. na rzecz powoda C.S.: a) 18.735,00 zł. brutto tytułem odszkodowania związanego z umową o zakazie konkurencji, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot wymienionych w sentencji; b) 597,12 zł. brutto tytułem ekwiwalentu za 2 dni urlopu wypoczynkowego, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 15.10.2020 r. do dnia zapłaty (pkt I); w pozostałym zakresie oddalił powództwo (pkt II); zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 648,00 zł.

tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III); nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Zielonej Górze) kwotę 949,00 zł. tytułem opłaty (pkt IV); wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 6.245,00 zł. (pkt V). Sąd Rejonowy stwierdził, że powództwo okazało się zasadne w części. Spośród zgłoszonych trzech roszczeń na uwzględnienie w całości zasługiwało wyłącznie powództwo o zapłatę odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, w nieznacznej części powództwo o zapłatę ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, zaś niezasadne w całości okazało się żądanie zapłaty odprawy. Odnosząc się do żądania zapłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, Sąd pierwszej instancji uznał, że trafny okazał się podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia. Zakładając, że na 11.08.2016 r. powód posiadał 82 dni urlopu wypoczynkowego (zgodnie z zestawieniem z 11.08.2016 r., na które powoływał się powód i które Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne), obejmował on rok 2016 i lata poprzedzające. Tymczasem urlop wypoczynkowy powoda za rok 2016 (czyli najpóźniejszy z ujętego w tym zestawieniu) przedawnił się w dniu 30.09.2020 r. Bieg terminu przedawnienia nie został wcześniej przerwany, albowiem pozew w niniejszej sprawie został wniesiony 03.11.2020 r. Żądanie zapłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy mogło więc dotyczyć wyłącznie lat 2017-2018 (za 2019 r. powód otrzymał ekwiwalent proporcjonalnie do naliczonych 3 dni urlopu). Z dokonanych ustaleń (wynikających z dokumentów stworzonych również przez pozwanego) wynikało jednoznacznie, że powód wykorzystał 6 dni urlopu wypoczynkowego w 2017 r. i 44 dni urlopu w 2018 r. Łącznie wykorzystał więc 50 dni urlopu, z 52 dni do których miał prawo. Tym samym ekwiwalent za nieprzedawniony okres obejmował wyłącznie 2 dni urlopu wypoczynkowego i tylko w tym zakresie żądanie okazało się zasadne. Sąd I instancji zauważył, że przy uwzględnieniu przedawnienia urlopu wypoczynkowego powoda za rok 2016 i lata poprzedzające, logicznie można wyjaśnić rozbieżność pomiędzy zestawieniem sporządzonym przez biuro rachunkowe obsługujące spółkę pozwanego 11.08.2016 r. (gdzie wskazano na 82 dni), a zestawieniem z 21.09.2016 r. (gdzie wykazano 19 dni). Otóż w ocenie Sądu Rejonowego, nie wynika ono z „weryfikacji” wniosków urlopowych powoda (jak podniesiono w odpowiedzi na pozew), lecz objęcia tym ostatnim zestawieniem wyłącznie okresu nieprzedawnionego. Wyłączając lata 2016

i wcześniejsze, służby kadrowe zapewne ustaliły, że powód nabył prawo do 52 dni urlopu wypoczynkowego za lata 2017-2018 (po 26 dni za każdy rok), a do dnia sporządzenia zestawienia wykorzystał 33 dni (tj. 6 w 2017 r. i 27 dni w 2018 r.), co dało wskazaną w ostatnim zestawieniu liczbę 19 dni dotyczącą wyłącznie lat 2017-2018.

Na skutek apelacji powoda od powyższego wyroku, który zaskarżył wyrok w części, tj. w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach I b i III jego części wstępnej, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 7 lutego 2022 r. oddalił apelację oraz obciążył powoda kosztami postępowania apelacyjnego. W ocenie Sądu Okręgowego, w bezspornych obecnie ustaleniach faktycznych, Sąd Rejonowy wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Logicznie uzasadnił swoje stanowisko. W związku z tym, wobec pełnej aprobaty dla ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy i oddalenia apelacji na podstawie materiału dowodowego zebranego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, Sąd odwoławczy uznał, że nie zachodzi potrzeba powtarzania tych ustaleń. Ocena prawna zawarta w rozstrzygnięciu Sądu I instancji, obejmująca dokonaną przez ten sąd wykładnię zastosowanych przepisów prawa materialnego, nie budziła zastrzeżeń Sądu Okręgowego. Sąd II instancji podkreślił, że powód nie zakwestionował ustaleń faktycznych dotyczących wymiaru urlopu wykorzystanego za poszczególne lata od 2013 r. do 2019 r. oraz wymiaru urlopu przysługującego na 11.08.2016 r., obejmującego rok 2016 i lata poprzedzające. Oznacza to, że zarzut przedawnienia wykluczył możliwość przyznania powodowi ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy za rok 2016 i lata wcześniejsze. Sąd Rejonowy trafnie więc rozpatrzył prawo do ekwiwalentu za kolejne lata, od roku 2017.

W skardze kasacyjnej z dnia 21 kwietnia 2022 r. pełnomocnik powoda zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 7 lutego 2022 r. w całości zarzucając: obrazę przepisów postępowania, tj. art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c., polegającą na nierozważeniu wszystkich zarzutów apelacyjnych, a mianowicie nierozpoznanie zarzutu związanego z pominięciem przez Sąd I instancji przy ocenie prawnej niniejszej sprawy istnienia po stronie pracodawcy obowiązku udzielania pracownikowi urlopów wypoczynkowych według kolejności nabycia do nich prawa (zawartego na stronie 4 apelacji), które to uchybienie miało istotny

wpływ na wynik sprawy, albowiem doprowadziło do uwzględnienia zarzutu przedawnienia oraz obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 161 § 1 k.p. w zw. z art. 168 k.p., poprzez ich niezastosowanie w realiach niniejszej sprawy i pominięcie wynikającej z przedmiotowych przepisów zasady prawa pracy, polegającej na obowiązku pracodawcy udzielania pracownikowi urlopów wypoczynkowych według kolejności nabycia do nich prawa, co w dalszej kolejności skutkowało uwzględnieniem zgłoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia. Podnosząc powyższe zarzuty strona pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania, zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie kasacyjne, według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie apelacji powoda od wskazanego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, jak również za postępowanie kasacyjne, według norm przepisanych. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na jej oczywistą zasadność.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik pozwanej spółki wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, a w przypadku przyjęcia skargi o jej oddalenie i obciążenie powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Artykuł 398⁹ § 1 k.p.c. zawiera enumeratywny katalog przyczyn kasacyjnych, których wystąpienie warunkuje przyjęcie skargi do rozpoznania. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę w razie ziszczenia się co najmniej jednej z przesłanek w postaci: wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego, dostrzeżenia potrzeby wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów, wystąpienia prawdopodobieństwa ziszczenia się przyczyny nieważności postępowania, jak również w wypadku oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Skarga kasacyjna, wbrew twierdzeniom strony skarżącej, nie jest oczywiście uzasadniona. Przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. W piśmiennictwie wskazuje się, że przyczyna kasacyjna z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. odnosi się do oczywistego naruszenia prawa polegającego na niewątpliwej sprzeczności rozstrzygnięcia z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami albo na wydaniu go w wyniku oczywiście błędnej wykładni lub niewłaściwym stosowaniu prawa, w tym np. stosowaniu nieobowiązujących przepisów czy wydaniu orzeczenia nienadającego się do wykonania. Niezbędne jest wykazanie za pomocą prawnych i faktycznych przesłanek, że w zasadniczym postępowaniu kasacyjnym skarga zostanie rozstrzygnięta na korzyść skarżącego (Zob. T. Ereciński, w: J. Gudowski, System PrProc, t. III, cz. 2, s. 984; T. Wiśniewski, w: H. Dolecki, T. Wiśniewski, Komentarz KPC, t. II, 2013, s. 248). Ciężar wykazania, że skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania spoczywa na stronie skarżącej. Zaznaczyć przy tym należy, że skoro w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, nie mogą one przemawiać również za oczywistą zasadnością skargi. Polemika strony skarżącej z oceną dowodów dokonaną przez Sąd II instancji, prowadząca do zakwestionowania ustalonego przez ten sąd stanu faktycznego sprawy nie uzasadnia, w świetle art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c, przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej.

W sprawie niniejszej strona skarżąca nie wykazała istnienia powołanej przez siebie przesłanki „przedsądu”. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera bowiem żadnego jurydycznego wyводу potwierdzającego słuszność tezy o kwalifikowanym naruszeniu przez Sąd drugiej instancji powołanych przepisów. W rzeczywistości strona skarżąca zmierza

wyłącznie do podważenia ustalonego przez Sady orzekające stanu faktycznego sprawy, co usuwa się spod rozeznania i kontroli kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574 czy wyrok z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681). Sąd Najwyższy jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi oraz oceną materiału dowodowego dokonaną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z art. 161 k.p., pracodawca obowiązany jest udzielić pracownikowi urlopu w tym roku kalendarzowym, w którym pracownik uzyskał do niego prawo. Wyjątkowo, stosownie do art. 168 k.p. urlopu niewykorzystanego w danym roku kalendarzowym zgodnie z planem urlopów należy udzielić pracownikowi najpóźniej do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego. Treść art. 291 § 1 k.p. - w myśl którego roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stały się wymagalne - jest jasna i nie budzi wątpliwości interpretacyjnych. Wynika z niej, że termin przedawnienia roszczeń ze stosunku pracy biegnie od dnia, w którym konkretne roszczenie stało się wymagalne. Z przepisu art. 171 § 1 k.p. w sposób nie budzący wątpliwości można wywieść, że prawo do ekwiwalentu staje się wymagalne z dniem rozwiązania (wygaśnięcia) stosunku pracy. Zdarzenie to należy postrzegać jako „oznaczenie” terminu w rozumieniu art. 455 k.c. Z datą zakończenia zatrudnienia nie ma możliwości wykorzystania urlopu wypoczynkowego w naturze, z punktu widzenia stron staje się zatem jasne, że jego rozliczenie może mieć miejsce wyłącznie przez zapłatę ekwiwalentu.

Sąd Okręgowy w pełni zaakceptował ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji, zgodnie z którymi na dzień 11 sierpnia 2016 r. powód posiadał 82 dni urlopu, obejmował on rok 2016 r. i lata poprzedzające. Tymczasem urlop wypoczynkowy powoda za rok 2016 r. przedawnił się w dniu 30 września 2020 r. Bieg terminu przedawnienia nie został wcześniej przerwany, albowiem pozew w niniejszej sprawie został wniesiony dopiero w dniu 3 listopada 2020 r. I z tego powodu rozpoznanie żądania zapłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy mogło dotyczyć wyłącznie lat 2017-2018 (za 2019 r. powód otrzymał ekwiwalent proporcjonalnie do naliczonych 3 dni urlopu). Roszczenie o urlop wypoczynkowy za

lata wcześniejsze uległo przedawnieniu, co wykluczało możliwość skutecznego żądania zapłaty ekwiwalentu z tego tytułu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 i w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

as

l.n